

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond : 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Universala

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

După serbările „Astrei“

„Asociațiunea...“ și-a ținut, anul acesta, adunarea generală la Satumare, în 14—15 Septembrie. Ca de obicei, ea a fost încadrată într-un frumos program de serbări și manifestațiuni culturale și artistice.

A fost o mare bucurie, pentru toți participanții, faptul că aceste serbări au reușit peste toate așteptările. S'a mișcat acolo, la granița apuseană, un întreg colț de țară, ca să risipească păreri greșite pe care le răspândesc cu reacredință dușmanii și le primesc prea ușor frații din alte părți. Cine-a fost la Satumare, a avut fericitul prilej să simtă și să vadă cât de vie, cât de trează e conștiința românească până și în cel mai depărtat cătun din Oaș, din Ugocea și Chioar. A putut vedea comoară de porturi, de dansuri și cântări, de datini și tradiții, cum mai pitorești, mai originale și mai bogate în puține alte regiuni s'au mai păstrat și mai dăinuiesc.

Și am avut și o altă bucurie la Satumare. Am constatat dârzenia cu care înfruntă „Astra“ noastră vremile și răutățile ce-i stau în cale. Criză și mizerie, val de egoism și de materialism, clocot de patimi și sfâșieri politice: toate ne pasc și toate tale drumurile de muncă idealistă pe care merge „Astra“. Totuși, ea nu se lasă. Nu descurajază. Și, minune, reușește. Avem impresia, că an de an puterile îi sporesc. Rapoartele din despărțăminte dovedesc avânt nou. Sunt tot mai puține acelea care continuă să dormă. Și la adunările ei generale par a învia vechile tradiții ardelenese. Se găsește un mănunchiu destul de important din toate părțile, cari le cercetează. — Și programatic „Astra“ dovedește vigoare și vitalitate impunătoare. Și-a găsit rolul și rosturile ce i-le impuneau vremile schimbate. Se consacră satului; înălțării prin cultură a țaranului. Are inișative laudabile și rodnice în privința aceasta. Alături de vechea bibliotecă populară, în continuă sporire, dau roade minunate „școlile țărănești“ și „Școlii Carpaților“.

Ne bucurăm de toate acestea. Pentru că ne dăm seama, cât de necesară este această muncă. Cât ar trebui ea sporită și întărită, pentru a ne putea smulge din valul de răutăți în care trăim. Pentru a salva vechile și sănătoasele tradiții de idealism și spiritualitate ardelenă. De aceea nu putem îndemna îndeajuns pe toți și pe toate, să dea întreg concursul lor sbuciumului dărz al „Astrei“. Să se aprindă de nouă însuflețire pentru ea. Și să nu pregete a face și jertfe materiale, după puteri. — Căci aici este punctul nevralgic și dureros: „Astra“ nu e susținută materialicește. Nici de membri, nici de comunități, nici de către Stat. Mai ales de către Stat, nu! Este o enigmă aceasta și o ciudățenie. Statul dă subvenții de milioane unui teatru, unei fanfare; dă multe milioane unor societăți culturale nou înființate, cari în loc de tradiții au ambiții și privilegii. Și cu banii Statului, se pare că ele nu urmăresc alta, decât să întunece și să înăbușe „Astra“. Ce fel de operă „culturală“ o fi asta, nu știm. Românească nu e, în nici un caz.

Față de această situație și de aceste încercări, Ardealul are o mare datorie: să-și lănească și să susțină vechea sa vatră de lumină și cultură, „Astra“. — Suntem siguri, că o va face! E vorba de obrazul și de tradițiile lui!

Ziduri fără suflet

Incă odată necazurile școlare — Păgânizarea învățământului secundar — Se simt ghiarele francmasoneriei

(—). Am înșirat, în numărul nostru trecut, o seamă de „necazuri școlare“. Câteva din boalele de care suferă învățământul nostru. Nu toate, de sigur. Și nu din spirit de critică negativă. Am scris cu durere în suflet. Ne-a silit realitatea. Am plecat dela constatări evidente, care nu suferă contradicție. Și am cerut lămurirea situațiunii de echivoc periculos, în care orbecăleşte școala românească.

Nu mică ne-a fost deci mirarea văzând că „Universul“, în editorialul său de ieri, găsește dimpotrivă: „școala în progres“. În plin progres. Și încă atât în ce privește „instrucțiunea cât și educațiunea“. Constatare, pe care e firesc să o sublinieze „cu adâncă satisfacțiune“.

Am citit articolul cu multă atențiune. Pentru că am fi dorit să aibă dreptate. Am fi vrut să ne putem risipi temerile negre de până acum, și să ne scăldăm în „satisfacțiuni“ trandafirilor. Regretăm, că n-am reușit. Ne-ar fi cu neputință, chiar dacă toate faptele pe care își clădește „Universul“ patriotica sa mulțumire ar fi perfect exacte și adevărate. Adeca: școlile au fost sporite; avem cu zece mil de învățători mai mult decât anul trecut; frecvența școlară este azi de 90 la sută; analfabetismul regresează. — Să zicem că-i așa. Că nici una din aceste afirmațiuni n-ar avea nevoie de oarecari retușări și verificări. Ne dau ele dreptul să jubilăm? Ori cel puțin să aplaudăm? — În abstract, poate că da. Trebuie să ne bucurăm de fiecare cărămidă ce se clădește în zidul școlii, și de fiecare măsură cumpărată de comitetul școlar. Dacă privim însă problema învățământului ceva-ceva mai adânc, lucrurile capătă cu totul altă înfățișare.

Și aceasta trebuie s'o facă neapărat toți cei ce se ocupă de școală și scriu despre problemele educației naționale. Nu le este permis să se oprească la spolala păreșilor și să facă o simplă numărătoare de învățători. Mulțumirea lor de suprafață poate fi un narcotic periculos pentru mulțimi și o încurajare pe drum greșit pentru îndrumători. — Fiindcă școala nu stă în ziduri, nici în aritmetica dascălilor sau a analfabetismului. Cu atât mai puțin educația națională. Esența acesteia este „spiritul sănătos și fecund“, de care vorbește „Universul“, fără a-l căuta totuși în școala noastră. Dacă l-ar căuta, n-ar mai scrie cu „adâncă satisfacțiune“. Fiindcă nu l-ar găsi. E tocmai nimicul, imponderabilul, care îi lipsește: „spiritul sănătos și fecund“.

Ar găsi, în schimb, altceva. Ceeace am aflat noi. Ar vedea, că învățământul nostru n-are un spirit conducător. Nu-i clădit pe o concepție de viață sănătoasă. Are la temelie

o duplicitate puțin onorabilă și păgubitoare pentru sufletul tineretului. Crescută în umbra bisericii, din dăbul ei, care e și al nașlunii întregi, școala se depărtează acum de altar văzând cu ochii. Se tinde, sistematic, la scoaterea lui Dumnezeu din școală. Și măcar dacă s'ar lucra pe față, în văzul și cu știrea țării. Dar nu; ci pe nesimțite, pe furis. Cazul cu școala normală, pomenit de noi în numărul trecut, este concludent. Dacă mai trebuia totuși întărit, ministerul s-a îngrijit și de asta. Pe aceeași cale șerpuitoare și ascunsă. Adeca: n'a modificat programa analitică pentru religie, în școlile secundare. S'ar părea deci că va fi tot ca în anul trecut: câte două ore de religie în toate clasele, afară de ultima. În același timp însă s'a îngrijit să anexeze la programă un orar, în care situația e nișel schimbată: numai primele trei clase ale școlilor normale și numai primele patru clase ale liceelor mai au două ore de religie pe săptămână; toate celelalte clase au fost reduse la o singură oră! Asta pe furis: în orar numai! Și directorii de orar ascultă, nu de programa analitică.

Să spună acum oricine, dacă se cheamă asta un „progres în școală“? Este cu puțință ca falsitatea care îndrumază întreg învățământul nostru să rodească „spiritul sănătos și fecund“, de care avem absolută nevoie? Se pot crește caractere cu astfel de metode lipsite și de sinceritate și de eleganță? Și unde-i pecetea armoniei, a unității, pe care trebuie s'o aibă neapărat întregul sistem de cunoștințe furnizate dela catedră, pentru a nu zăpăci mințile și a nu semăna în ele germele îndoielii și a nesiguranței?

Sunt întrebări de fond acestea, cari trebuie neapărat lămurite. Altfel de geaba ridicăm ziduri și sporim legiunile de dascăli. Sufletul din școală este incomparabil mai important, decât pereții ei. Care-i acest spirit al școlii românești: păgân ori creștin? Cu Dumnezeu ori fără Dumnezeu? Iată ce vrem să știm. Conducătorii școlii sunt dator să ni-o spună. Țara are dreptul s'o știe. Că școala este a ei. Nu a celor câțiva francmasoni, cari s'au cocoșat vremelnic la cârma învățământului. Nu ei o țin. Ci noi, milioanele de cetățeni. Cari suntem creștini. Din truda noastră se ridică zidurile școlilor. Avem dreptul să știm pe sema cui: pentru Dumnezeu ori pentru Satana? Și dacă e vorba să ne tradăm acum moștenirea sufletească multiseculară, apoi cel puțin s'o știm și noi. — Incă odată, deci: Cărțile pe față!

Hristos în țara Hațegului. Mari serbări religioase-culturale s'au desfășurat, în zilele de 13—15 Septembrie, în pitorescul colț de țară din jurul Hațegului. În frunte cu Preasf. Alexandru al Lugojului, au luat parte la ele mii de credincioși din toată țara Hațegului, din jurul Hanledoarei și de pe valea Ilulului. Ceată mare și aleasă de preoți și intelectuali, din tot cuprinsul eparhiei Lugojului. N'au lipsit autoritățile locale. — Toate acestea din prilejul *congresului eparhial al Agrului*, ținut anul acesta în cadre mai mari decât altă dată.

Serbările au început Vineri, 13. IX, cu un *mare pelerinaj la mânăstirea Prislopului*, unde Preasf. Alexandru a oficiat, la praznicul înălțării sf. Cruci, o liturghie arhieriească. S'au cuminecat peste 1000 credincioși. — Insuși *Congresul Agrului* s'a deschis Duminică, în 15 IX, la Hațeg, tot cu o strălucită liturghie arhieriească. Biserica fiind mult prea mică pentru marea mulțime de credincioși, p. canonic Dr. Al. Tăutu, delegatul Com. Central al Agrului, și-a rostit predica afară, de pe o tribună improvizată. O procesiune euharistică a încheiat impresionantul serviciu divin de dimineața. — Indată s'a ținut apoi ședința congresului, prezidată de p. canonic Dr. I. Bârlea. După cuvântul de deschidere al Președintelui, Preasf. Alexandru, într-o luminoasă cuvântare, a ținut să sublinieze marea muncă, creștinească și românească deopotrivă, pe care o desfășoară Agrul, care pregătește cetățenii la o viață cetățenească cinstită, demnă, pură, tinzând spre o mare și adevărată democrație morală și spirituală. Întărind credința, apărând familia, propovăduind morala, aprinzând dragoatea de neam, Agrul lucrează la înfăptuirea împărăției lui Hristos pe pământ. — Acest program al lui a fost mai cu deamănuntul arătat în cuvântarea p. canonic Dr. Al. L. Tăutu. Au mai vorbit, la loc și cu însuflețire: dd. Ioan Danțiu, preș. Agrului local; dna Dr. Vicaș, prez. reuniunilor mariane; Dr. Parasca, în numele bisericii ort.; Dr. Tănăsescu, primarul orașului; Dr. Baciu, în numele prefecturii; d. Făcănarul, dir. școlii comerciale; Eugen

Suciu, în numele tineretului eparhial al Agrului; p. canonic Dr. N. Brînzeu și p. S. Ionașiu, vicarul Hațegului. — S'a ales apoi noul comitet și p. Dr. I. Bârlea a ținut o preafrumoasă conferință. — Pentru popor a vorbit cu mult elan, în același timp, d. avocat Dr. A. Fântănarul. — Sâmbătă și Duminică seara, corul Lyra din Lugoj a dat două reprezentații muzicale-artistice, executând opereta „Crai Nou“.

În chipul acesta, congresul Agrului a fost un minunat prilej de elevare sufletească pentru toată țara Hațegului!

Spre codificarea dreptului nostru bisericesc. Se știe că încă în 1929 Sfântul Părinte dela Roma a instituit o comisiune de specialiști, cari să pregătească lucrările istorico-canonice, necesare pentru codificarea întregului drept bisericesc oriental. Comisiunea și-a împlinit și încheiat, cu cinste, încredințarea. Volume puternice de „Izvoare“, atât de ordin general, cât și pentru dreptul singuraticelor biserici orientale în parte, fac dovada. Între ele, cele cari privesc biserica noastră, lucrate de p. canonic Dr. I. Bălan, constituite pentru noi o adevărată mândrie.

În temelul acestor studii, aceeași comisiune a compus și schemele canoanelor pe care ar fi să le cuprindă noul nostru cod, indicând izvoarele și menționând diferitele observațiuni ale comisiei. Trimise tuturor Ordinariatelor orientale, aceste proiecte su fost studiate și acasă; iar observațiunile de făcut, s'au trimis la Roma. Încheindu-se, în chipul acesta, faza pregătitoare a lucrărilor de codificare, Sfântul Părinte a socotit sosit timpul pentru a se trece la redactarea definitivă a codului. A numit deci o nouă *comisiune de redactare*, din care fac parte cel mai bun specialiști ai curiei române, precum și consultori din diferitele biserici orientale. Noi vom fi reprezentați și în această comisiune tot prin p. canonic Dr. I. Bălan.

Mult așteptatul nostru cod intră, prin urmare, în faza ultimă. Dar și aceasta va mai

dura oarecare vreme, dată fiind temeinicia și pedanteria cu care se pregătește la Roma o astfel de lucrare epocală. Textele redactate de această comisiune se vor trimite încă odată Ordinariatelor răsăritene și numai după aceea, plețănate și armonizate cu grija ultimă, vor fi date publicității. — Totuși, ce e mai greu și mai lung a trecut!

Organizare profesională

Câteva observații la o problemă actuală
de Valentin Copos
protopop român unit

În timpurile vechi, organizația canonică ierarhică îmbrățișa toate problemele bisericești: administrative și culturale ca și școlare, profesionale ca și spirituale. S'a văzut mai târziu, că sunt prea strâmte cadrele formațiunii ierarhice, pentru aprofundarea fiecărei probleme în parte. Așa s'au născut organizații speciale pentru anumite probleme: „Asociația preoților adoratori“; „Astru“, Asociația marlane etc. — Toate acestea, departe de a desființa vechea organizație ierarhică, au întărit-o; în loc să-i submineze autoritatea și prestigiul, i-le-au ridicat.

2. La fel stăm cu revendicările profesionale ale preoților. Ele încă sunt de competența organizației canonice. Nu văd însă, ce ar pierde aceasta prin constituirea unei asociațiuni, care să aibă de scop principal și singur apărarea intereselor profesionale ale preoților? Ea n-ar face alta decât ar se organiza disciplinat, într-o înfrățire reglementară, cu drepturi sociale de persoană juridică, năzuințele Arhieriei, pentru îmbunătățirea situației preoților.

O astfel de organizație ne-ar scăpa de apăsarea unor atitudini cari numai cinste nu ne fac. Căci cu ce se poate scuza tăcerea păcătoasă a parlamentarilor români uniți, mireni și mai ales preoți, cari au dezertat sistematic dela secundarea acțiunii înalților Arhiepiscopului, pentru apărarea revendicărilor preoților? Dar lipsa de demnitate a aceluiași parlamentar

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Școala și sportul

de Prof. Victor Crețu

Intr'un articol publicat în „Unirea“ din 24 August, p. canonic Ioan Borza se arată foarte sever în criticile pe care le aduce sportului românesc în general și mai cu seamă sportului școlar în particular.

Această atitudine de critică aprigă adoptată de autor, este suscitată de o scrisoare deschisă a episcopului de Ostia, Granito Pignatelli di Belmonte, adresată preotului din Lido, în care înfierăază excesele elementelor lipsite de conștiință și podoare cari jignesc bunul simț și morala, prin îmbrăcămintea și conduita lor la băi și plaje.

P. canonic I. B. fără multă trudă găsește și la noi aceleași stări deplorabile, „sub raportul moralei, la băile publice și la stranduri“, ba chiar și mai decăzute. Ne alăturăm cu totul D-Sale atunci când se ridică contra acestor abuzuri.

În continuare, după ce face o interpretare a axiomei lui Juvenal „Mens sana in corpore sano“, pune în discuție valoarea sportului, pe care o neagă, contestându-i orice merit educativ și atribuindu-i efecte cu desăvârșire dăunătoare dezvoltării intelectuale. — E vorba de sportul școlar excesiv. — „Dușmanul ținerii în minte a lecțiilor explicate e mingia foot-

balului sau tenisului... al înțelegerii educației și asimilării programei analitice e greutatea globului de fier etc.“ Cu un cuvânt, cauza tuturor relelor e tot „sportul blestemat“, până și „lascivitățile dela plaje și stranduri sunt o prelungire cu puncte noul a sporturilor din timpul anului școlar“. Autorul, de teama acestei „aberații fatale“, merge până acolo încât afirmă că generația actuală școlară, în comparație cu cea din trecut, face parte din aceia a „boxeurilor și a sportului în toate“.

Nu ne putem rallya acestei păreri, care ne apare contrară tendințelor educației armonice, spre care tinde școala modernă.

Trec peste divorțul dintre fizic și psihic, susținut de autor, fiind știut că complexul fizico-psihic este ceva indisolubil și astfel orice proces se petrece la un pol, reacționează și celalalt. De altcum, această chestiune este pe deplin documentată de dl C. Kirilșescu (dir. gen. în Ministerul Instrucțiunii) într'un articol „Sport și cultură“ apărut în „Buletinul Educației Fizice“ Nr. 4—5, încă din Aprilie 1932.

Voiu insista însă asupra sportului în cadrul școlar. Am impresia că p. canonic I. B. confundă sportul comercializat, exhibiționismul și spectaculosul, cu sportul școlar care — după D-sa — este cauza tuturor efectelor rele ale sportului azi „en vogue“. Cred nimerit ca exagerările și denaturările să fie înlăturate, ca excrescențe parazitare vătămătoare. Ele nu trebuie să altereze fondul sănătos al sportului, nici nu trebuie confundate cu acesta, precum nici literatura nu este compromisă din cauza spe-

culatorilor, cari o înjosesc transformându-o în marfă. Autorul, în justificarea afirmațiunilor D-sale despre sportul școlar, amintește doar de „box“, „football“, și „tenis“, sporturi ce nu se practică în școală. Se pare că p. canonic I. B. nu-i în clar cu ce va să zică cuvântul „sport“. Și nu-i mirare, căci pe lângă „sport, sportman, societăți sportive, banchete sportive, unde nu întâlnim acest cuvânt atât de obsedant; până avem și vax sport, bere sport și țigări sport“ etc. Cu toate acestea nu se poate afla ce-i sportul.

Cuvântul „sport“ e de origine franceză, dela vechiul desporter = a se distra, a petrece. Sportul, în definiție, înseamnă a face deci mișcare în aer liber, de plăcere (ca recreațiune), profitând din punct de vedere fizic (stare bună) și moral (mulțumire sufletească).

Sportul se practică în două moduri: igienic și educativ, atât din punct de vedere fizic, cât și sufletec, în sensul că se face mișcare pentru folosul fiziologic și a mulțumirii sufletești. — Altul athletic, în sensul că se caută maximum de rezultat fizic, în vederea întrecerilor pe bază de recorduri măsurate în metri sau secunde (pentru acestea de multeori se sacrifică și folosul fiziologic și chiar și mulțumirea sufletească).

Când vorbim de sportul școlar, înțelegem pe cel atenuat, igienic și educativ, impus de programa analitică a inv. sec.; sport predat cu observarea strictă a unor obligațiuni fizice dar mai ales morale (adică: cinste, punctualitate, seriozitate, respect reciproc), adăugându-

dintre cari nici unul nu s'a găsit să pună la punct pe fostul ministru de finanțe al guvernului Iorga, de tristă pomenire pentru preoți — când de pe banca ministerială, a sfidat cu un cinism teatral, și până acum fără precedent, irtresgă preoșimea? Ori cum putem explica, dacă nu prin lipsa unei acțiuni comune și dirijate, împrejurarea că așa de puține și așa de slabe glasuri s'au ridicat în presă în apărarea intereselor noastre?

Infiriparea organizației proiectate ar da posibilitatea ca între ori ce împrejurări să se țină în actualitate doleanțele noastre. Conducătorii aleși ai asociației profesionale, — sub prestunea răspunderii datorite celor ce i-au ales, ar fi înuși să-și facă conștiincios datoria.

Departa de a milita în cadre profesionale fără Arhrei, — constituirea societății profesionale trebuie să se facă cu binecuvântarea și aprobarea Lor, iar organizația va trebui să activeze urmând directivelor salutare ale Ierarhilor, și încetând activitatea, generală sau parțială, la ordinele Lor.

În privința realizărilor pe teren profesional — să luăm exemplul de la învățători, cari dintr'o situație mai înainte desconsiderată s'au afirmat ca o tagmă solidă, și și-au impus interesele, chiar prin asociație.

Problema organizării preoșimii s'ar putea desbata sub toate aspectele într'un congres preoțesc, de felul celui contramandat de Cluj. S'a obiecționat că acel congres nu a fost bine și rațional pregătit. Admit. Dar să nu se uite că realizarea idelilor ardente, și înfăptuirea problemelor vitale, este spontană, și nu cere multe pregătiri prealabile. Doar inițiativa salutară a constituirii românilor uniți în „Agru” — de a cărui activitate ne putem mândri, — s'a născut la o adunare de protest fără multă pregătire și studiu.

Las altora grija de a sintetiza dezideratele profesionale ale preoșimii noastre, și stabilirea detaliată a scopului unei eventuale organizații. Cred că, în puține cuvinte, menirea cadrelor profesionale constituite ar fi: apărarea intereselor preoșimii, și în primul rând

a celor de ordin material; o salarizare omească și echitabilă; obținerea privilegiilor funcționărești de cari preoșii sunt privați; pensionarea reglementară; ajutorarea familiilor preoțești prin înființarea de căminuri pentru copii, aziluri pentru orfani, văduve și pensionari; bănci, sanatorii, etc.

Încheind, fac apel la frați, ca în mod sincer, — sine ira et studio — să rectifice cu vederile lor, poate mai reale, aceste păreri ale mele, scrise pentru a servi interesele noastre.

Pentru înolrea sufletelor. »Reuniunea de misiuni» din arhidieceză lucrează tot mai intens și tot mai sistematic. Nu scapă nici un prilej și nu uită nici un cătun.

În 7—9 Sept. s'au priment sufletele din *Riciu*, unde a predicat *P. I. Talmăcel*, franciscan. Spovedanii: peste 500. În ziua ultimă a participat tot jurul: peste 3000! — Păr. *Octavian Popa* a trezit la nouă viață pe cei din *Șalcău* (distr. Țichindeal), ajutat la slujbe și la cele 128 spovedanii (la cari se adaugă încă un frumos mănunchiu de copii) de către păr. protopop *Toma Oprean*, păr. *Silviu Raica* din *Mihăileni* și de preotul locului *Eugen Bărsan*.

Deosebit de potrivite au fost însă pentru scopurile reuniunii zilele de 14—15 Sept. sârbătoarea Crucii căzând pe Sâmbăta. Prilejul a și fost utilizat din belșug. În aceste două zile de praznic s-au ținut misiuni sfinte în 7 parohii. În *Presaca* (Sebeș) vestitor al cuvântului a fost Rvsm. canonic *Dr. Ioan Bălan*. S-au spovedit 607 credincioși. Au ascultat mărturisiri: păr. *Ioachim Spătăcean*, Const. *Tatu*, *Ioan Cismaș* și preotul local *Nic. David*. — În *Secășel* (Blaj) a predicat păr. *Ilie Magda* din *Alba-Iulia*. Parohia mică. Dar n-a rămas suflet peste 7 ani nespovedit (234 din 261). A fost ajutat la slujbe și mărturisiri de părinții din jur: *Ioan Șarlea*, *Ilie Muntean* și *Nic. Ungurean*. — În urma predicilor păr. *Dr. S. Todoran* s'au spovedit aproape toți credincioșii (250) din *Bălcăciu* (Blaj). Au ajutat: păr. *Victor Negrea*, *Scevola Moldovan* și *I. Dulău*. — Păr. *Leon Sârbu* a priment sufletește parohia *Ștenea* (Sibiu), în care s'au

apropiat de sf. taine 280 de credincioși. On. *Petru Pădurean*, *Simion Domșa* și preotul local *Traian Lincariu* au dat ajutor. — Cele 800 spovedanii înregistrate în *Cosma* (Teaca) arată rezultatul deosebit de frumos al misiunilor predicate acolo de păr. *Dr. V. Cerghizan*, căruia i-au dat ajutor preoșii din jur: *Oct. Gherman*, *Giurgiu*, *Hossu*, *Damian*, *Tatar*, *Brânzeu* și parohul locului *Chibulcutean*. — În *Crișeni* (Șărmaș), unde a predicat păr. secretar mitrop. *Dr. Ioan Cristea* s'au însemnat 350 spovedanii (parohia are abia 400 suflete), la ascultarea cărora au ajutat: On. *Melinte Crișan* și *Al. Pop-Sovaroși*, din *Boteni*, care și-a adus și credincioșii la misiuni. — Misiunile din *Comșești* (Turda), cele dintâi în parohie, le-a predicat păr. *Dr. Gavril Pop*. S'au apropiat de ss. taine 200 credincioși.

Domnul să dea roadă bogată pe urma acestor admirabile semănături!

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat al Maramureșului a numit pe păr. *Victor Mesaroș* din *Șurdești II*. adm. parohial la *Preluca-veche* (Mănăstur); pe păr. *Romul Avram* din *Berința*, adm. la *Satnou de jos* (distr. *Baia-mare*); pe păr. *Iuliu Rednic* din *Iapa*, preot II. la *Șurdești* (Mănăstur); pe păr. *Liviu Birlea*, nouhirotonit, adm. la *Băița* (Silvania) și pe păr. *Petru Tohătan*, nouhirotonit, adm. la *Odești* (Silvania).

Campania cununilor. Așa s'ar putea numi acțiunea, cu totul laudabilă, pe care o desfășoară autoritățile din județul *Buzău* întru stărpirea concubinajului. Inițiativa a avut-o prefectul județului. La timpul său, am vorbit de ea. Trebuie să mai însemnăm acum că, grație colaborării înțelegătoare a tuturor oficialităților, rezultatele sunt deadreptul admirabile. Abia trece *Duminecă* fără o mare serbare de cununii în *massă*. Așa a fost la *15 Septembrie*, în comuna *Cislău*, unde au primit taina căsătoriei legiuite nu mai puțin de *125 perechi*. Număr

du-se la toate acestea mișcarea științifică și educativă (gimnastica suedeză).

Dar astfel am ajuns la ceea ce trebuie înțeles prin educația fizică. Cu alte cuvinte, înțelegem că sportul nu e decât un element, foarte interesant — e drept, dar numai un element, — al educației fizice.

Trecând peste vechea concepție, după care educația fizică era sinonimă cu gimnastica, cu exhibițiunea sportivă, cu diferitele serbări și demonstrațiuni ocazionale, noțiunea de educație fizică are azi o accepțiune mult mai largă, în sensul că ea este școala sănătății și a recreațiunii prin activitate, utilizând o serie de mijloace ca: reguli de igienă; mișcarea sub diferitele ei aspecte, ca jocul, gimnastica, sporturi atenuate, excursii și dansuri naționale; precum și a factorilor naturali: apa, aerul, lumina, hrana, locuința și îmbrăcămintea.

Toți acești factori îi utilizează pentru organizarea sănătății, a rezistenței individuale; mărirea sănătății și a rezistenței indivizilor, creșterea și întărirea sănătății națiunii. În rezumat, *ed. fizică înseamnă trupul în serviciul sufletului pentru înflorirea patriei.*

Educația fizică cuprinde în sine și opera de creștere, studiu pe cât de frumos, pe atât de important în această ramură a educației. Acomodat acestei discipline științifice, limitele activității fizice sunt bine marcate, încât orice exercițiu și orice sport în școală se aplică după sex, vârstă, efectiv, anotimp, stare de antrenament și potrivit orelor pre- și postmergătoare orelor de ed. fizică etc.

Aceste măsuri, dublate de un control medical și fizic amănunțit, exclud orice accident și surmenaj. Nu mai vorbim de excesul sportiv în urma cărora „bleji elevi și-au cheltuit și ultima energie”... fiind astfel de excese cu desăvârșire interzise în învățământul secundar, unde — e bine să se știe — că sportul este încadrat în educația fizică, căreia, la noi în țară, *Di General V. I. Bădulescu*, inspectorul ed. fizice în învățământ, i-a fixat structura, i-a determinat funcțiunile și tot Domnia-Sa a indicat cadrul în care trebuie să se desvolte în viitor. Contingentul de licențiați în ed. fizică de la 1925 încoace, activează în învățământ, conducând această ramură educativă în mod rațional.

Excese sportive se întâlnesc, ce-l drept, la colț de stradă, pe maidane etc. Dar acestea, precum și presa cu paginile ei sportive, nu intră în cadrul sportului școlar, care este reglementat, se aplică pe vârste și constă în jocuri, atletism, practicate exclusiv în orele destinate sportului și sub directa supraveghere a profesorului de educație fizică. Prin astfel de sporturi școala nu caută victorii individuale, nu eroi ai stadionului, nu piepturi încărcate cu medalii, nu aclamașile delirante ale mulțimei — cari sigur produc vanitate — ci caută educația voinței, urmărește dezvoltarea mușchilor, dar și puterea de a îndura; ea captează instinctul de luptă și-l dirijează; ea întretine spiritul și inițiativa.

Din punct de vedere moral, efectul sportului — așa cum se practică în școală — e

cât se poate de binefăcător. Prin el tineretul se îndreaptă spre o viață sănătoasă, iubitoare de natură, de muncă, abătându-l de la fel de fel de distracții dăunătoare sufletului și corpului.

Ed. fizică se găsește azi la frontiera medicinei și igienei sociale. Din unele constatări expuse de *Di Dr. I. Costinescu*, ministrul sănătății, reiese că acolo unde ed. fizică este răspândită și condusă în mod rațional, bolile au un randament mai redus, alcoolismul este în scădere, iar bolile sociale pe cale de a fi desființate.

Timpurile de azi cer un om armonios, vital și complet. Toți pedagogii sunt de acord în a afirma că omul științific — omul intelectual, să fie triplat de cel moral, fizic și social. Acest lucru se poate obține, sigur, numai prin o educație integrală. Toate statele folosesc școala în spiritul aspirațiilor lor politice; așa Germania, Italia, Rusia, Belgia, Polonia, Cehoslovacia. Chiar și turcii s'au debarasat de unilateralism în educație, sub influența lui *Sell Biri*. Nu mai vorbesc de Franța și Anglia, unde sportul educativ este o concepție de viață. Atunci noi, o țară bine încheată, pentru ce n'am folosit în școală o educație fizică democratică, cu jocuri, dansuri naționale, serbări, care ne permite o încadrare în ritmul vieții naționale și mai ales ne pregătește pentru luptă și muncă? Aceasta cu atât mai mult cu cât — după spusele *Di I. Hașlegan* — „nu avem mult până la 1940, pe când toate semnele prevestesc o nouă furtună,

deadreptul înspăimântător. Fiindcă arată starea de derăpănare religioasă în care trăiesc acele părți de țară. De altă parte îngrijorător: ceea ce n-a reușit pastorația de decenii, isprăvesc celelalte autorități, prin străduințe de câteva săptămâni!

Progrese catolice în Anglia. Din când în când izbucnesc porniri de prigoană împotriva catolicilor din țara lui Albion. Asistăm, tocmai în zilele noastre, la un nou val de catolicofobie. Cu toate acestea, catolicismul englez e în plin progres. De curând a avut loc la Birmingham o manifestație de credință uriașă: la o procesiune au luat parte peste 200.000 credincioși! — S'a constituit, nu de mult, un »Radio-Gilde« catolic: societate care va pune în lucrare un post de radio-emisiune. — La congresul »conferențelor Vincentine«, în fața celor 2000 delegați prezenți, s'a constatat cu bucurie că Anglia are 930 de organizații de acestea și s'a decretat sporirea lor la 1000.

„Conștiința islamică“. Așa se cheamă o foaie mohamedană din Sarajewo, care își face chestiune de conștiință din a mărturisi adevărul. De aceea s'a simțit datorare »să privească cu adevărată admirație pilduitoarea activitate religioasă a concetățenilor rom.-catolici«. Și înainte de toate pe cea a clerului catolic. »E vrednic de admirat spiritul de jertfă al acestui cler, înfrățit cu modestia, cultura lui înaltă și intransigența în clipe hotărâtoare; iubirea lui de adevăr și față de turma credincioșilor; grija lui atentă pentru binele și progresul comunității religioase«. Clerul catolic se și bucură de cea mai mare încredere, pe care o și merită; și trebuie recunoscut că comunitățile conduse de el »sunt organisme tari, rezistente, pline de o mare putere de viață«.

Locale. Dumineca viitoare, a săptămânii a doua după înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală p. Iuliu Maior, directorul școlii comerciale superioare de băieți.

— Absolvenții de acum 30 ani ai Școlii noastre normale de învățători au ținut o frumoasă întrunire colegială, în ziua de 14 Septembrie. Dimineața au participat, în catedrală, la sf. liturghie pontificată de fostul lor profesor p. I. F. Negruțiu; apoi, în capela școlii normale, la un parastas slujit pentru odihna foști-

lor profesori și colegi trecuți la cele veșnice. O masă comună și veselă, la restaurantul »Central« a încheiat întrunirea și a înviat, rând pe rând, amintirile trecutului.

— Amănată, cu bună dreptate, până după deschiderea școlilor, *ziua copilului* se va prăznuși și la noi. »Reuniunea femeilor« invită pe toți la această serbare, care se va ține mâine, în 22 Sept. ora 4 d. m. în sala de gimnastică a Institutului Recunoștinței, cu program artistic și cuvântări ocazionale. Din daniile ce se vor primi, se vor premia familiile sărace cu copii numeroși.

Nebunia automobilismului. Din mijloc de locomoțiune, automobilul ajunge o obșesie colectivă și o primejdie publică. »Times« din London publică o statistică înspăimântătoare a jertfelor secerate de această nebunie. Din 1928 până la sfârșitul lui 1934 victimele nenorocirilor provocate de automobile în Anglia au fost: 48.042 morți și 1.418.192 răniți. Ceea ce înseamnă 555 de nenorociri pe zi, sau 23 pe fiecare ceas din zi și din noapte. — Gazetele engleze, în frunte cu principalul organ catolic »The Universe«, cer măsuri aspre de reglementare a circulației și reducere a vitezei mașinilor aducătoare de moarte. — Ceea ce n-ar strica nici la noi!

† **Aurelia Veliciu, n. Sântimbrănu,** profesoară a școlii comerciale de fete din Blaj, a adormit în Domnul în ziua de 17 Septembrie 1935, în vârstă de abia 32 ani. Profesoară eminentă, colegă iubitoare, ea a fost și un suflet stăpânit de duhul evangheliei, care a ales mai bine să moară decât să fugă din calea datoriei de viitoare mamă creștină. Alături de greu întristatul soț, d. prof. Gh. Veliciu — căruia și pe această cale îi transmitem sincere condoleanțe — toți prietenii și cunoștii îi vor păstra cu drag amintirea. — Odihnească în pace!

† **Alexandru Sima, paroh în Pereceiu, (Sălaj),** a trecut la cele veșnice în 16 Septembrie 1935, în anul 76 al vieții și 48 al preoției sale cinșite. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

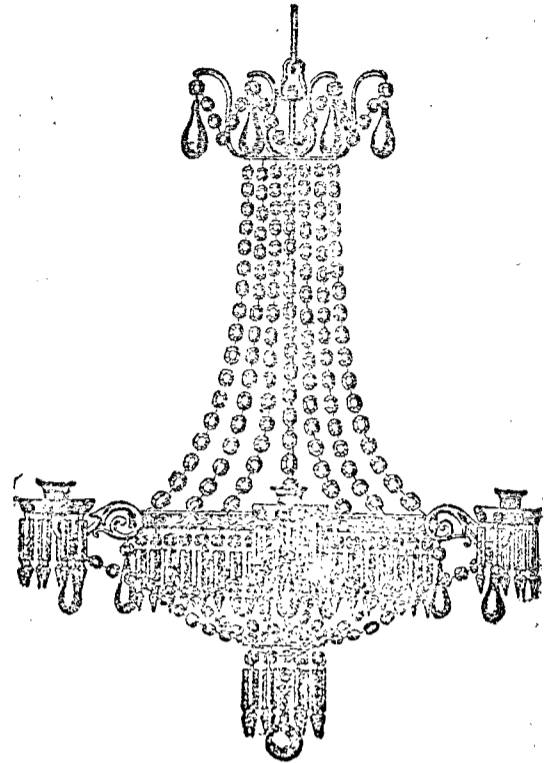
M. Târgu-Mureș. Chestiunea n'a fost uitată. S'a discutat în ultima conferință episcopescă. Urmează în curând instrucțiunile oficiale. După informațiile ce avem, problema s'a rezolvat ușor: având acum din nou școli secundare cu 8 clase, se va pune în aplicare planul de materii pe care l-am avut înainte de reducerea liceului la 7 clase. Și anume: primele trei clase rămân ca și până acum; cl. IV va învăța noțiuni de istorie, liturgică și constituțiune bis.; cl. V. Dogmatică specială; cl. VI. Morala; VII. Istoria bis. și VIII. Apologetică. — Anul școlar 1935-36 este însă un an de tranziție. Se va pune în aplicare acest program numai pentru primele 4 clase. Toate celelalte vor studia noțiuni de (istorie) liturgică și constituție bis.; materie ce nu li-s'a predat încă. În acest chip, în anul școlar viitor se va putea aplica noul plan pentru toate clasele.

B. Cluj. Cum era să ne scape o informație atât de prețioasă din »Renașterea« dominantă? Ne-a atras atențiunea dela prima privire, prin titlul ei sugestiv: »O ciudățenie«. Ce-o fi asta? ne-am zis. Trebuie să fie ceva interesant. Ceva despre Maglavit; sau măcar despre... directorul »Renașterii« și pozele lui. Când colo, sub »ciudățenie«, precucernicii ascund o descoperire lugubră. Au aflat ei, după îndelungate cercetări și după multă bătaie de cap, că »medicul oficial al ministerului de culte este... un catolic de rit grec...! Asta au descoperit-o pe coperta unei broșuri. Și li-se pare, că acest fapt teribil »are nota unei provocări... căci doar suntem în țară ortodoxă!« — Senzațională descoperire și uluitoare deșteptăciune! Țara trăia, până acum, liniștită și nu-și dădea seama că e »provocată«. Și este. Auziți grozăvie: ministerul instrucțiunii are un funcționar unit! Se poate așa ceva? Într-o »țară ortodoxă«. — Inchipuiți-vă, ce mură vor face preacuvioșii când vor afla și »ciudățeniei« mai mari decât asta. De pildă: că este chiar și un ministru plin, care e »catolic de rit românesc«. Și că uniți cer să fie numiți câțiva funcționari de legea lor la ministerul cultelor; fiindcă nu-i nici unul. — Câte »ciudățeniei« în țara asta! Una din cele mai »ciudate« este, fără îndoială, »Renașterea«

P. Galtiu, Românul e născut poet. Firese este deci să aibă vedenii. Și dacă le are un cioban dela Dunăre, de ce nu le-ar avea și unul de pe Mureș și altul dela Nistru? Minune ar fi dacă s'ar opri valul de viziuni, pornit cu atâta elan. Dar, firește, dela vedenie până la »adevărată arătare« de ordin suprafiresc, e hăt departe. Că este între ele așa zisa nălucă, sau halucinație. Cel care o »vede«, poate fi perfect sincer. De arătat însă, nu i-s'a arătat decât o plâsmuire a nervilor

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

lui agitați. Plâsmuire care poate avea felurite pricin. E cunoscută, în privința aceasta, rețeta unui iscusit călugăr iezuit, căruia o foarte cucernică credincioasă i-a făcut marea destăinuire, că ei i-s'a arătat sf. Petru. S'a mirat călugărul, după cum se cădea, și a lăudat pietatea femeii. A întrebat-o, firește, mai deaproape: Când i-s'a arătat? — Indată după masă; fu răspunsul. — Și ce-ai mâncat, insistă el? — Ia o ciorbă și o friptură de purcel. — Dar o fi fost grasă carnea; trebuia să o strohar zdravăn de vișor; și încă un vin »pă cînste«. — Ei bine, încheie călugărul: mâine după masă să bei două pahare de vin și vei vedea nu numai pe sf. Petru, ci și pe sf. Pavel!

Policandre

LIBRARIA ANCA — CLUJ

frumoase, din sticlă, în diferite forme, pentru bisericile noastre la sate.

Tot aici se află: Odăjdii, Pra-pori, Cruci, Rechizite și Cărți bisericesti, Imprimare, Icoane, și altele.

Cereți Catalogul Ilustrat. (4-4)

FRIDERIC HÖNIG

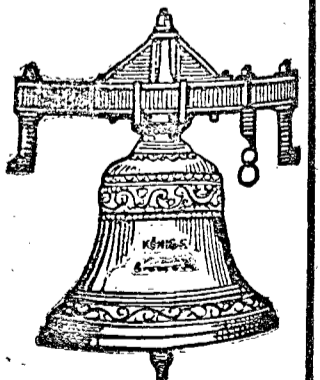
ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invențiile propriie licențiate.

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

RECLAMA

este sufletul comerțului